

Лебедєва А. Д.,
студентка,
Національний університет «Запорізька політехніка»

Кузнєцова І. В.,
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри «Іноземна філологія та переклад»,
Національний університет «Запорізька політехніка»

МЕТАФОРА У АНГЛОМОВНИХ МЕДИЧНИХ ТЕРМІНАХ

Сучасна англomовна медична термінологія є складною системою, що постійно розвивається. Однією з її характерних особливостей є наявність метафоричних термінів, які допомагають описувати складні фізіологічні процеси через знайомі поняття. Метафора у медицині виконує не лише стилістичну, а й когнітивну функцію – вона формує наукове мислення та дозволяє лікарям інтерпретувати складні явища у більш зрозумілий спосіб [6, с. 102]

У лінгвістиці метафора трактується як механізм перенесення значення з однієї семантичної сфери на іншу на основі подібності [1, с. 5]. В англomовній медичній терміносистемі метафора є засобом концептуалізації знань, що пояснює, як люди осмислюють тіло і хвороби через знайомі сфери досвіду [2, с. 12].

Одним з найпоширеніших типів є антропоморфні метафори, які наділяють частини тіла або клітини характеристиками живих істот чи соціальних структур. Наприклад, серце можна описати як «*двигун життя*», а клітини імунної системи – як «*військових захисників*» організму. Такі метафори допомагають краще уявити складні біологічні процеси, роблячи їх більш зрозумілими й близькими до людського досвіду. Частини тіла або клітини часто описуються як живі істоти чи суспільні структури. Наприклад: *cell division* («поділ клітини» – аналогія з народженням), *immune defense* («захист імунної системи» – аналогія з військовою організацією). Такі метафори відображають уявлення про клітини як активних учасників життєвих процесів [4, с. 43].

Частини тіла або клітини часто описуються як живі істоти чи суспільні структури. Наприклад: *cell division* – «*поділ клітини*» (аналогія з народженням потомства), *immune system defense* – «*захист імунної системи*» (аналогія з військовою організацією). Такі метафори відображають уявлення про клітини як активних учасників життєвих процесів. [4, с. 43]

Тісно пов'язаний з антропоморфізацією, але більш технократичний підхід демонструють **механістичні метафори**. Вони базуються на уявленні «тіло – машина» (*the body is a machine*), яке стало основою для таких термінів, як *heart pump* («насос серце»), *blood circulation* («циркуляція крові») чи *brain wiring* («проводка мозку»). Ці образи, що сформувалися під впливом наукової революції XVII ст., залишаються актуальними, оскільки дозволяють концептуалізувати організм як детерміновану систему, що працює за чіткими технічними законами [1, с. 18].

Найбільш емоційно забарвленими є **військові метафори**, які описують взаємодію організму з патогенами як збройний конфлікт. Вирази на кшталт *fight infection* («боротися з інфекцією»), *attack cancer cells* («атакувати ракові клітини») чи *killer cells* («клітини-кілери») створюють потужний образ хвороби як ворога, якого необхідно знищити. Однак науковці наголошують на двозначності таких метафор: з одного боку, вони мотивують до активного лікування, а з іншого – можуть створювати психологічний тиск на пацієнтів, які асоціюють невдачу в лікуванні з особистою поразкою [3, с. 60].

Окрему категорію становлять **просторові метафори**, які допомагають орієнтуватися у будові організму. Вони використовують поняття напрямку та розташування, такі як *upper cavity* («верхня порожнина»), *superficial vein* («поверхнева вена») або *deep tissue* («глибинна тканина»). Ці метафори організовують анатомічний простір, роблячи його більш зрозумілим для опису та діагностики [5, с. 89].

Метафора в англомовній медичній термінології є важливим когнітивним інструментом, що поєднує наукове й образне мислення. Вона допомагає структурувати знання, робить складні явища зрозумілими та сприяє ефективній комунікації між медичними фахівцями. Подальші дослідження мають бути спрямовані на аналіз культурних відмінностей у метафоризації медичних термінів та вивчення впливу метафор на сприйняття хвороб пацієнтами [4, с. 57].

Отже, висновок – метафора в англомовній медичній термінології є важливим когнітивним інструментом, що поєднує наукове й образне мислення. Вона допомагає структурувати знання, робить складні явища зрозумілими та сприяє ефективній комунікації між медичними фахівцями. Метафоричні моделі не лише збагачують наукову мову, а й формують спосіб мислення лікарів і пацієнтів.

Література

1. Кияк Т. Р. Теорія і практика перекладу спеціальної лексики : монографія. К. : КНЛУ, 2008. 290 с.

2. Москальська О. С. Основи термінознавства : навчальний посібник. Харків : Основа, 2012. 240 с.
3. Charteris-Black J. Fire Metaphors: Discourses of Awe and Authority. London : Bloomsbury, 2017. 280 p.
4. Lakoff G., Johnson M. Metaphors We Live by. Chicago : University of Chicago Press, 1980. 242 p.
5. Semino E., Demjén Z., Demmen J. The Metaphorical Framing of Illness Experience in Patient Narratives. *The Routledge Handbook of Metaphor and Language* / ed. by E. Semino, Z. Demjén. Oxford : Oxford University Press, 2017. P. 43–57.
6. Sontag S. Illness as Metaphor. New York : Farrar, Straus and Giroux, 1978. 88 p.